

Analýza struktury a objemu poplatků souvisejících s realizací operací na běžném účtu

Martin Žůrek, DiS.

Bakalářská práce
2011

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martin ŽŮREK, DiS.**
Osobní číslo: **M081768**
Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**

Téma práce: **Analýza struktury a objemu poplatků souvisejících s realizací operací na běžném účtu**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Proveďte průzkum literárních pramenů týkající se dané problematiky a ze získaných informací sdělte podstatu běžného účtu a poplatku.

II. Praktická část

- Analyzujte současnou strukturu a objem poplatků související s běžným účtem.
- Vyhodnoťte výsledky analýzy a navrhněte doporučení klientům.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- [1] KRÁL, M. Bankovníctví a jeho produkty. Žilina: Vydavatelství GEORG, 2009. ISBN 978-80-89401-07-9.
[2] MÁČE, M. Platební styk: klasický a elektronický. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 220 s. ISBN 80-2471-725-5.
[3] KALABIS, Z. Bankovní služby v praxi. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2005. 148 s. ISBN 80-2510-882-1.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Miloš Král, CSc.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **24. června 2011**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. srpna 2011**

Ve Zlíně dne 24. června 2011

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí:
 - bez omezení;
 - pouze prezenčně v rámci Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užitje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 28.6.2011

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Hlavním cílem této bakalářské práce je analyzovat strukturu a objem poplatků, souvisejících s realizací operací na běžném účtu drobných klientů. V teoretické části vysvětluji podstatu banky, služby a produkty spojené s bankovníctvím. V praktické části jsem pro analýzu použil model fiktivní klientky, jejíž požadavky aplikuji na běžné účty tří Českých a tří Slovenských bank. Na základě získaných výsledků volím pro klientku nejvhodnější účet v souladu s jejími požadavky, současně upozorňuji na klady a zápory týkající se zvoleného účtu. Teoretická část dále obsahuje i analýzu dvou bankovních produktů.

Klíčová slova: banka, bankovní poplatky, bankovní produkty, bankovní služby, běžný účet, klient, konto, kontokorent, internet banking

ABSTRACT

The main aim of this Bachelor thesis is to analyse the structure and amount of the fees related to the implementation of the operations on the current account of small clients. In the theoretical part of my explanation of the nature of Bank , services and products associated with banking. In practical part I used for the analysis model of a fictitious client, whose requirements I am applying to current accounts of the three Czech and three Slovak banks.

On the basis of the results I select for client the most appropriate account in accordance with his requirements. At the same time I note the pluses and minuses of selected account. Theoretical section also contains the analysis of the two banking products.

Keywords: bank, bank charges, bank products, banking services, current account, client account, overdraft, Internet Banking

Vedoucím této bakalářské práce byl pan doc. Ing. Miloš Král, Csc., kterému chci na tomto místě poděkovat za jeho časovou flexibilitu, vysokou profesní odbornost a spoustu užitečných rad.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 BANKA A BANKOVNÍ SYSTÉM.....	12
2 TYPY BANKOVNÍCH OBCHODŮ.....	17
3 BĚŽNÝ ÚČET.....	20
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	31
4 ANALÝZA BANKOVNÍCH ÚČTŮ A POPLATKŮ.....	32
5 MODEL FIKTIVNÍ KLIENTKY.....	37
6 PLATBY SPOJENÉ S VYUŽÍVÁNÍM BĚŽNÉHO ÚČTU.....	45
7 SOUHRN DOPORUČENÍ PLYNOUCÍ Z ANALÝZY.....	46
8 SROVNÁNÍ VYBRANÝCH BALÍČKŮ.....	47
9 SROVNÁNÍ VÝŠE POPLATKŮ VYBRANÝCH BANK V ČASE.....	48
10 ANALÝZA VYBRANÝCH BANKOVNÍCH PRODUKTŮ.....	49
ZÁVĚR.....	51
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	53
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	55
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	56
SEZNAM TABULEK.....	57

ÚVOD

V současnosti je pro člověka vlastní účet v bance velmi důležitý. Běžný účet dnes lidem neslouží jen pro prosté ukládání peněz. S pomocí vlastního účtu si člověk spravuje veškeré své vlastní finanční operace a finanční prostředky. S využitím moderních technologií v oblasti výpočetní techniky, telekomunikací a internetu můžeme už dnes většinu požadovaných finančních transakcí provádět kdykoliv během 24h z pohodlí domova.

Neznám ve svém blízkém okolí člověka, který by si nestěžoval na výši poplatků spojených s využíváním svého běžného účtu. Na jedné straně nám banky tvrdí, jak je poskytování jejich služeb finančně nákladné a poukazují na to, že v kterémkoliv jiném oboru se za služby musí také platit. Vštěpují nám do hlav, jak důležitou službu nám poskytují. Více ekonomicky zainteresovaní klienti z oblasti bankovníctví ví, že banka nám sice účet spravuje a s jeho správou jsou spojené náklady, ale na straně druhé ji peníze uložené u ní bance slouží k vytváření zisku a v případě úspěšného finančního ústavu nezanedbatelného. Ve své práci také nastíním, za jakých finančních podmínek je banka nám ochotna půjčit své peníze a naopak ukáži, na kolik si banka cení námi půjčených peněz.

Výši poplatků spojených s užíváním svého běžného účtu si klienti mohou předem zjistit v sazebníku bankovních poplatků u jednotlivé banky, sazebník je ale sám o sobě záměrně pro klienty složitý a obsahuje mnoho různých položek a obsahuje i 20-30 stran.

Banky se snaží své poplatky u klientů obhájit, zdůvodnit. Lidé jejich zdůvodnění převážně odmítají, nakonec stejně většina klientů výši poplatků akceptují z důvodu, že změna osobního účtu klienta znamená pro klienta spoustu oznamovacích úkonů spojených se změnou účtu. V současnosti již existují na trhu první peněžní instituce, deklaruující vedení účtu zdarma. Z osobní zkušenosti ale vím, že pokud chce klient vedení účtu ve své bance mít zdarma, musí se zcela přizpůsobit požadavkům banky. Tyto požadavky mohou klienta určitým způsobem omezit při správě svého běžného účtu, ale za úsporu vlastních finančních prostředků to určitě stojí za to se o to pokusit.

Výši a nesmyslností některých bankovních poplatků se zabývají dnes už i internetové stránky, kde veřejnost diskutuje o bankovních poplatcích a soutěží se zde o nejvíce nesmyslný poplatek v daném roce.

Veřejnost byla médií informována, že Česká Republika patří v Evropě ke státům s vyššími poplatky spojenými s vedením běžného účtu klienta banky.

Jako cíl této bakalářské práce jsem si určil, že seznámím veřejnost v teoretické části s funkcí banky, bankovních obchodů, nabídkou poskytovaných služeb spojených s vedením běžného účtu klienta. V praktické části jsem z důvodu přehlednosti a srozumitelnosti definoval fiktivního klienta, jehož požadavky jsou záměrně totožné s podobnou prací a to proto, abych mohl udělat srovnání časového postupu přibližně tří let. Budu zde analyzovat výši poplatků spojených s používáním běžného účtu u tří českých vybraných bank a u 3 slovenských bank. Porovnáím výši nákladů spojených s používáním běžného účtu. V práci nastíním, na kolik si banka cení půjčení finančních prostředků vlastním klientům a naopak jak umí banka zhodnotit peníze klientovi. Na konci této práce, dle výsledku analýzy navrhnou dle požadavků fiktivního klienta nejlepší osobní účet splňujícího předem definované kritéria. Zdůvodním svůj výběr banky a upozorním na skrytá úskalí na mnou vybraný účet, aby klient dokázal vybraný účet využívat co nejekonomičtěji.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 BANKA A BANKOVNÍ SYSTÉM

Bankou můžeme zjednodušeně nazvat instituci, která poskytuje finanční služby.

Banka pomáhá pohybovat penězi v ekonomice. K své činnosti potřebuje licenci a nad provozem banky je stanoven dohled.

Bankovním systémem nazýváme systém, jenž tvoří všechny bankovní subjekty působící v konkrétním státě, a vztahy mezi nimi jsou upraveny legislativou. Bankovní systém je v dnešní době v jednotlivých státech Evropy přibližně stejný.

Vznik banky

Pojmenování banka je odvozeno z latinského slova „il banco“ – lavice, na níž se prováděly finanční operace. Počátky bankovníctví sahají až do starověku. Prvotním účelem banky bylo bezpečné shromažďování v danou chvíli volných finančních prostředků. Následně banka tyto peníze začala dále zhodnocovat půjčováním těchto peněz dalším klientům za předem stanovených pravidel a dohodnutý úrok.

Druhy bank

Banky se vyvíjely a vyvíjí v průběhu času a dle potřeb jejich klientů.

Banky můžeme dělit například dle:

- cílové skupiny: maloobchodní, velkoobchodní, mezinárodní
- typu vlastnictví: státní, soukromé zaměření
- druhu obchodů: univerzální, specializované

Obchodní banka

Tuto banku řadíme mezi nejstarší druhy bank. Vznikly již ve středověku z rodinných bank.

V 19. století vznikají první banky založené na akciovém kapitálu.

Postupem času začínají tyto banky nabízet své služby i fyzickým osobám, menším firmám.

Obchodní banky jsou charakterizovány následujícími základními charakteristikami. [14]

- přijímají vklady od všech oprávněných fyzických a právnických osob
- orientují se na úvěrovou obsluhu státu, velkých a středních firem
- mají vysoký podíl na tvorbě druhotných vkladů

- zajišťují platební styk pro své klienty uvnitř státu a také se zahraničím

Spořitelny

Vznikly později než obchodní banky, zabývaly se na rozdíl od obchodních bank sběrem drobných vkladů od obyvatel, což je jejich hlavní činnost. Služeb spořitelen v dnešní době využívají i podniky, města a obce. V současnosti spořitelny provádí operace pasivní i aktivní.

Spořitelny lze z hlediska jejich zakladatele členit: [14]

Komunální spořitelny (zakladatelem je město, obec,...). Tyto vznikly z podnětu samosprávného celku jako lokální peněžní ústav, který do něho investoval základní kapitál, a proto vykonává nad ní dozor. V současnosti se v ČR tento typ spořitelny nevyskytuje.

Státní spořitelny

vznikají na základě státního zákona zpravidla centralizací místních poboček. Mají celostátní působnost. Dozor nad jejich činnostmi vykonává stát prostřednictvím svých k tomuto účelu ustanovených orgánů.

Poštovní spořitelny vycházejí ze sítě pošt, které umožňují minimalizovat různé náklady a prostřednictvím existující poštovní sítě těmito doplňkovými službami vážně konkurovat jiným peněžním ústavům na daném teritoriu. Zaměřují se především na sběr vkladů a na rychlý a levný platební styk uvnitř státu.

Zaměstnanecké spořitelny mohou vzniknout na území některých států, přičemž jejichmi zakladateli jsou příbuzné profese nebo stejný společný zájem zakladatelů. Tyto dnes zpravidla vystupují v právní formě úvěrového nebo peněžního družstva.

Peněžní a úvěrová družstva

Tyto vznikají v polovině 19. století ve formě peněžně-nákupních, spotřebních a jiných družstev a společenstev s cílem poskytnout svým členům formou vzájemné svépomoci úvěry k provozování drobné podnikatelské činnosti, zpravidla živnostníkům nebo zemědělcům. Podnětem pro jejich vznik byl nezájem obchodních bank a spořitelen o tuto činnost a vysoké úroky lichvářů, kteří jediní byli ochotni takovéto činnosti financovat.[14]

Peněžní a úvěrová družstva mají nad svojí činností jiný dohled a pravidla než banky.

Úvěrová družstva mají oproti jiným peněžním ústavům některé výrazné vlastnosti:[14]

- Vlastní kapitál družstva tvoří vklady podílníků a akumulované zisky z hospodaření
- Mají zákaz vykonávat riskantní a spekulativní operace (v některých zemích zakotveno v právních rádech)
- Mají územní ohraničenost zpravidla na region, ve kterém působí
- Aktivní operace mohou vykonávat pouze se svými členy, pokud zákony nebo stanovy nestanovují přesně vymezené výjimky

Hypoteční banky jsou instituce, které poskytují dlouhodobé úvěry zajišťované nemovitým majetkem. První hypoteční banky vznikly v Anglii. Úvěry jsou poskytovány hlavně v oborech zemědělství, stavebnictví a potřeby pro bydlení. Úvěry jsou poskytovány jak fyzickým, tak právnickým osobám.

Investiční banky jsou peněžní ústavy, které přijímají od jiných bank, veřejnosti a právnických osob dlouhodobé vklady a emitují dlouhodobé dluhopisy a takto získané prostředky investují zejména do nákupu podniků.[14]

Tyto instituce začaly vznikat v druhé polovině 19. století s rozmachem průmyslové revoluce. Tyto banky měly svůj vyhraněný prostor působnosti. Díky potřebám klientů museli své služby postupně banky rozšířit.

Splátkové banky jsou specializované peněžní ústavy, jejichž hlavním předmětem činnosti je poskytování spotřebních úvěrů obyvatelstva.[14]

Banky se speciálními funkcemi jsou instituce, které plní speciální zájmy státu a jsou zřízeny k plnění přesně vytyčené činnosti.

V národní bankovní soustavě se zpravidla nacházejí tyto specializované peněžní ústavy:
[14]

- banky pro obnovu
- banky pro podporu exportu
- stavební spořitelny
- zemědělské banky
- ekologické banky
- likvidní banky
- rozvojové banky
- záruční banky

Bankovní systém

bankovním systémem můžeme nazvat součet všech subjektů působících v daném státě, který se řídí danými pravidly v souladu s platnou legislativou.

V ČR je to zákon č. 21/1992 Sb. o bankách, dále zákon č. 6/1993 Sb. O České národní bance, Zákon o účetnictví, Devizový zákon a Zákon o platebním styku. Dále musí instituce v České republice akceptovat směrnice vydané Evropskou unií.

Bankovní systém můžeme dělit na jedno a dvou stupňový.

Jednostupňový systém se vyskytoval v centrálně plánovaných ekonomikách. Ve státě byla tedy jedna banka, která vykonávala všechny potřebné funkce.

Dvoustupňový systém je tvořen centrální bankou, která tvoří první stupeň. Centrální banka má mnoho důležitých funkcí jako je například emise peněz, řízení měnové politiky státu, regulační a kontrolní funkci. Je to banka státu a zároveň bankou ostatních bank v dvoustupňovém systému.

Druhý stupeň představují ostatní banky a instituce v systému.

V bankovním systému druhého stupně existuje soutěživost a konkurenční boj jednotlivých finančních ústavů mezi sebou.

Těžký konkurenční boj nutí finanční ústavy ke zdokonalování svých produktů, snižováním nákladů a vyslyšení velkých trendů.

Právní podmínky vzniku bank v české republice

Podmínky pro vznik nové banky je upraven zákonem č. 21/1992 o bankách v platném znění. Zákon obsahuje všechny významné mezinárodní standardy pro oblast bankovníctví. Jedná se zejména o pravidla Basilejského výboru bankovního dohledu, jenž byl založen již v roce 1974. Jsou to pravidla tzv. Basel 1 a Basel 2. V současnosti se již zpracovává Basel 3.

V dnešní době jsou podmínky pro založení velmi přísné a to hlavně z důvodu požadavku stability ekonomiky jako celku.

Pro získání bankovní licence platí tyto podmínky: [14]

- výše základního kapitálu min. 500 mil. korun
- prokázání původu kapitálu a jeho dostatečnosti a vhodné struktury pro potřeby podnikání v bankovníctví
- odborná způsobilost a občanská bezúhonnost osob ve výkonných řídicích funkcích
- technické a organizační předpoklady pro výkon navrhovaných činností
- reálnost ekonomických kalkulací o budoucí likviditě a rentabilitě banky

Činnost banky v České republice dále ovlivňují nejen opatření České národní banky, ale i opatření ze strany Ministerstva financí.

2 TYPY BANKOVNÍCH OBCHODŮ

Bankovní obchody můžeme rozdělit na dva základní typy a to na aktivní a pasivní obchody banky.

Aktivní obchody bank

Tyto bankovní obchody patří mezi nejrizikovější operace banky. Při těchto operacích využívá banka finanční páky. Aktivní bankovní obchody se promítají nejen v aktivech bilance banky, ale i v podrozvaze. Banka je v aktivních obchodech v postavení věřitele. Bance těmito obchody vznikají pohledávky například v podobě úvěrů. Hlavním účelem těchto obchodů je dosahování ziskovosti banky. Všechny tyto obchody jsou podstoupeny různým rizikům jako např. likvidní riziko, měnové riziko, úrokové riziko. Zjednodušeně řečeno, banky při aktivních obchodech poskytují primárně půjčky a úvěry. Platí zde jednoduché pravidlo, že čím chce banka dosáhnout většího zisku, tím větší riziko musí banka podstoupit a naopak.

Půjčky a úvěry

Základní rozdíl mezi půjčkou a úvěrem je v právní normě, která závazkový vztah upravuje.

Občanský zákoník upravuje smluvní závazkový vztah smlouvou o půjčce. Naopak Obchodní zákoník upravuje smlouvu o úvěru. Zatímco předmětem půjčky nemusí být finanční prostředky, ale jakýkoliv majetek s odměnou za půjčení či bez odměny. Předmětem úvěru jsou vždy finanční prostředky za domluvenou odměnu.

Rozdělení úvěrů

Úvěry můžeme dělit dle různých hledisek:

- dle doby trvání:**
- krátkodobé (doba trvání do 1 roku)
 - střednědobé (doba trvání 1-4 roky)
 - dlouhodobé (doba trvání 4 a více let)

z hlediska způsobu poskytnutí peněžních prostředků:

- výplatou v hotovosti
- převodem na účet dlužníkovi
- převodem na účet dlužníkovým věřitelům

Druhy krátkodobých úvěrů

Krátkodobým úvěrem rozumíme úvěry v trvání do 1 roku. Můžou být účelové i neúčelové. Tento druh úvěrů není zpravidla dostatečně zajištěn a proto se poskytuje na krátké období.

Kontokorentní úvěr

Tento druh úvěru patří mezi nejčastější a nejvýznamnější krátkodobé úvěrové produkty. Kontokorentní úvěr pracuje na principu krátkodobého úvěru, který poskytuje banka klientovi tak, že mu umožní ze svého účtu čerpat finanční prostředky do mínusu. Úvěr se může opakovat, jakmile je úvěr splacen, může klient opět čerpat do mínusu.

Jeho poskytnutí je podmíněno zřízením běžného účtu u banky, jenž tento úvěr poskytuje. Úvěr řadíme mezi úvěry neúčelové a nezajištěné. Smlouvou je stanoven úvěrový rámec.

Mezi další typy krátkodobých úvěrů řadíme úvěry: směnečné, eskontní, akceptační, ramboursní, avalové, lombardní a spotřební.

Druhy střednědobých a dlouhodobých úvěrů

Tyto úvěry se nejvíce vyskytují při investování do výrobních kapacit k rozšíření základního majetku, do bytového fondu a jiných nemovitostí a někdy slouží i k financování oběžného majetku firmy či k financování různých projektů. Další jejich významnou částí jejich použití je financování státního dluhu. [14]

K nejdůležitějším druhům těchto úvěrů můžeme zařadit například hypoteční úvěr.

Všechny úvěry musí být dobře zajištěny proti všem předpokládaným rizikům, banka musí vždy prověřit úvěrovou způsobilost klienta, odhadnout jeho budoucí situaci. V průběhu čerpání úvěru si banky nárokují možnost průběžné kontroly klienta.

Pasivní obchody bank

Jsou to základní obchody bank, bez kterých by banky nemohly ani existovat. Souvisejí se zůstatkem na účtu banky. Označujeme je jako cizí zdroje a proto se v bilanci banky vyskytují na straně pasiv. Mezi typický pasivní bankovní ochod patří vkladová činnost

Tyto cizí zdroje se vyskytují ve dvou základních formách:

primární zdroje: finance získané od obyvatel, firem, institucí

Z primárních zdrojů se vypočítávají povinné minimální rezervy a proto je sledování výše primárních rezerv pro banku velmi důležité.

sekundární zdroje: finance získané od jiných peněžních ústavů, obligace, hypoteční zástavní listy.

3 BĚŽNÝ ÚČET

Patří mezi základní a nejčastější typy bankovních účtů

Specifika běžného účtu

- jde o finanční účet, evidující finanční transakce mezi bankou, která je zřizovatelem tohoto účtu, a jejím klientem, který si jej u ní založil.[26]
- Klientem je fyzická nebo právnická osoba.
- Jde tedy o účet, který si klient zřídil primárně pro řízení pohybů svých finančních prostředků.
- Běžný účet má větší možnosti manipulace s vloženými finančními prostředky než vkladový účet, sloužící primárně ke spoření, ale oproti němu má běžný účet též nižší úročení.
- Běžný účet může sice být zřízen v jakékoli měně (jako tzv. Devizový účet), ale implicitně je zřizován v měně domácí.

Účel

Běžný účet slouží zejména k (hotovostnímu i bezhotovostnímu) platebnímu styku klienta se svými vloženými finančními prostředky. Platební styk klient provádí prostřednictvím finančních transakcí jako převody, platby, vklady, výběr hotovosti a některými kombinovanými transakcemi. Taktéž zřizovatel účtu (banka) může na běžný účet poukázat určitou finanční částku (např. připsání úroků), nebo ji z tohoto účtu odčerpat (bankovní poplatky nebo různá penále).

Podobně jako u ostatních typů účtů banky s běžným účtem jejich klientům nabízejí některé další služby jako různé typy bankovníctví, debetní karty, bankovní šeky a další.

V mnoha zemích je dáno zákonem, že zaměstnavatel nesmí dávat platy svým zaměstnancům hotovostně, ale prostřednictvím bankovního převodu, z toho důvodu plyne ze strany zaměstnance nutnost si běžný účet zřídit.

Zřízení běžného účtu

Běžný účet se zřizuje smlouvou o běžném účtu – písemnou smlouvou banky s klientem. Tato smlouva musí mít náležitosti předepsané v obchodním zákoníku, (v českém OZ konkrétně §708 až 715). Klient při zřízení účtu musí prokázat svoji identitu (tj. běžný účet nemůže být anonymní). Totožnost klienta je navíc nutno prokázat při vyšších hotovostních

transakcích. Klient též musí dodat svůj podpisový vzor, kterým bude stvrzovat své finanční úkony na pobočce banky nebo v případech, kdy je jeho podpis potřeba. Výše úročení běžného účtu nemusí být součástí smlouvy a řídí se vyhlášenou úrokovou mírou .

Zrušení běžného účtu

K zrušení sjednané smlouvy o běžném účtu může dojít z podnětu klienta či z podnětu banky. Dále je možno účet zrušit z důvodu likvidace, konkurzu, uplynutí sjednané doby Anebo po splnění účelu, pro který byl účet vytvořen.

V případě, že je žádost o zrušení podána ze strany klienta, dochází k zániku účtu po doručení výpovědi bance a to, i pokud se jedná o účet založený na dobu určitou. Klient při rušení svého účtu rozhoduje mezi dohodou a výpovědí. Banka využívá pro ukončení smluvního vztahu mezi ní a klientem výpověď či okamžité odstoupení od smlouvy.

Výpověď lze uskutečnit s udáním či bez udání důvodu. Smluvní vztah zaniká dle podmínek uvedených v aktuální smlouvě.

K okamžitému odstoupení od smlouvy přistupuje banka, pokud dojde k závažnému porušení dohodnutých smluvních podmínek ze strany klienta. K zániku smlouvy dochází v den doručení výpovědi klientovi. Případný zůstatek po realizaci posledního zúčtování převede banka dle žádosti klienta na jiný účet nebo mu jej vyplatí v hotovosti. Není-li o zůstatek ze strany bývalého majitele účtu zájem, drží jej banka do uplynutí promlčecí lhůty, ale neprovádí jeho úročení [7;12;16].

Balíček služeb

Kromě balíčku služeb lze tento produkt nazývat i jako konto či balíčkové konto. Základním kamenem pro tvorbu dnes tak oblíbených balíčků služeb byl běžný účet, který je i nyní jejich nedílnou součástí. Celkově se jedná o souhrn vybraných služeb a produktů vedených za měsíční paušál.

Nejčastěji měsíční paušál zahrnuje:

- zřízení a vedení platební karty
- přímé bankovníctví

Výhodnost balíčků spočívá v jejich ceně, která je nižší než v případě součtu poplatků za samostatné služby. Pro klienta se stává balíček výhodným, pokud právě suma jím vybraných služeb (samostatných) je vyšší než měsíční paušál balíčku [10].

Platební styk

Komplexní definici pojmu „platební styk“ bohužel v žádném právním předpise nenajdeme, ačkoliv tento pojem tyto předpisy hojně používají. Platebním stykem v širším slova smyslu rozumíme „systém organizovaný bankami a finančními institucemi, který umožňuje hotovostní a bezhotovostní finanční přesuny mezi jednotlivými subjekty hospodářského života - fyzickými i právníckými osobami, a to jak v rámci jednoho státu, tak i ve vztahu k zahraničí“¹. Tato definice jistě není dokonalá, nicméně nám podává informaci o tom, co je předmětem platebního styku - systém umožňující finanční přesuny, mezi kým a v jakém prostoru. Vyjdeme-li z definice, můžeme platební styk rozdělit na hotovostní a bezhotovostní. [1]

Hotovostní platební styk

Je založen na transakci hotových peněz (bankovek a mincí), které má právo dle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance², vydávat Česká národní banka [12].

„Měna je peněžní jednotka, která byla zákonem stanovena jako měřítko cen a tvoří základ měnové soustavy.“ [7, s. 34]

¹ Webový server Finance.cz definuje zákon o platebním styku takto: „Tento zákon upravuje provádění převodů peněžních prostředků na území ČR i v zahraničí, vydávání a užívání elektronických platebních prostředků, vznik a provozování platebních systémů v jakékoli měně a práva a povinnosti jejich účastníků“ [27]

² Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance uznává Českou národní banku jako instituci s výhradním právem k vydávání bankovek a mincí (případně jejich pamětních verzí), k jejich vkládání do oběhu, stahování z něj či k vyměňování poničených bankovek a mincí za bankovky a mince nepoškozené na českém území [12].

Bankovky představují papírovou verzi měny, která funguje jako náhrada za mince z drahých kovů. Lze je označit i jako nezáručené statními dluhopisy, které jsou kryty zlatem

a dalšími aktivy národní banky.

Mince vystupují jako kovová verze měny, nesoucí menší jmenovitou hodnotu. Mince mohou mít povahu státovek. V takovém případě jsou kryty majetkem státu [7;12].

Hotovostní platební styk může probíhat v těchto formách [15]:

- Přímý platební styk - převod peněžních prostředků přímo mezi dlužníkem a věřitelem, poštovní poukázkou, cenným psaním či prostřednictvím třetí osoby.
- Bankovní platební styk - převod peněžních prostředků prostřednictvím bank.
- Mezibankovní platební styk - převod peněžních prostředků mezi obchodními bankami a centrální bankou.

Zákon č. 254/2004 Sb.¹, o omezení plateb v hotovosti, upravuje hotovostní platební styk a udává hranici 15 000 eur, nad kterou musí být hrazeny částky bezhotovostním způsobem [7;15;16].

Hotovostní platební styk se v naší zemi řídí zákonem č. 254/2004 Sb. o omezení plateb v hotovosti, který

říká, že veškeré platby (mimo jasně určené – např. platba daní a poplatků, výplaty pojistného plnění

ze soukromého pojištění apod.) jejichž výše překračuje částku 15 000 eur, musí být provedeny bezhotovostní

platbou [16].

¹ *Hotovostní platební styk se v naší zemi řídí zákonem č. 254/2004 Sb. o omezení plateb v hotovosti, který říká, že veškeré platby (mimo jasně určené – např. platba daní a poplatků, výplaty pojistného plnění ze soukromého pojištění apod.) jejichž výše překračuje částku 15 000 eur, musí být provedeny bezhotovostní platbou [16].*

Hotovostní platební styk lze provádět těmito způsoby [7;9;16]:

- Složením hotovosti ve prospěch účtu příjemce. Obvyklým instrumentem pro realizaci této formy jsou pokladní složenky přímo na pokladních přepážkách bank, vedoucí účet, nebo na pobočkách jiných bank, s nimiž má banka klienta vytvořenou dohodu. Protože jsou bankovní služby v rámci pokladních přepážek omezeny pracovní dobou, lze využít i služeb tzv. nočního trezoru či dotačního boxu, u kterého dochází k vkládání peněžních prostředků v uzavřených obálkách.
- Poukazem peněžních prostředků ze svého účtu k výplatě hotovosti. Prostřednictvím příkazu k úhradě vydává klient ze svého účtu určitý finanční obnos, který získá příslušná osoba v hotovostní formě.
- Šekem.
- Výběrem hotovosti s použitím výběrového lístku. Výběrový lístek musí obsahovat podpis oprávněné osoby, shodující se s podpisem na podpisovém vzoru. Klient při výběru hotovosti prokazuje svou totožnost a potvrzuje převzetí hotovosti podpisem.
- Bankovní platební kartou. Bankovní platební kartu lze použít pro výběr hotovosti na pokladnách bank.

Cash Advance dovoluje majiteli platební karty vybírat svou hotovost například na pobočkách banky, ve směnárnách a v mezinárodních hotelech. K platební kartě při realizaci této služby klient přikládá svůj občanský průkaz či pas.

CashBack představuje relativně nový způsob výběru hotovosti prostřednictvím bankovní platební karty, díky níž může klient při placení v obchodě svojí kartou požádat zároveň o vyplacení určité sumy v hotovosti. Na rozdíl od výběru z bankomatu je tato služba obvykle zpoplatněna méně či je klientovi poskytnuta zcela zdarma z důvodu snížení nákladů obchodníka za odvod tržby.

Kromě výše vyjmenovaných způsobů hotovostních plateb v rámci banky lze ještě zmínit směnárenskou činnost bank a zpracování poštovních poukázek bankami [16].

Poplatky spojené s hotovostním platebním stykem

Hotovostní forma platebního styku představuje „dražší“ způsob transakce peněžních prostředků, a to díky vysokým poplatkům, které si banky účtují za využívání těchto služeb.

Poplatky jsou dány především těmito faktory [16;11]:

- **Rizikovitost.** Hotovostní transakce představují vysoká rizika, jako např. možnost ztráty, krádeže, zpronevěry, přijetí padělaných peněz, špatným spočítáním bankovek atd. Pro vyloučení uvedených rizik dodržují banky přísné bezpečnostní předpisy a zajišťují nákladné technickoorganizační postupy při práci s hotovostí.
- **Lidská práce.** Při využívání služeb bank prostřednictvím pokladních přepážek platí klient vyšší poplatky, než kdyby použil např. bankomat banky. Za příčiny, které ovlivňují výši poplatků, lze považovat např. mzdu pokladníků či větší pracnost zpracování hotovostních transakcí.
- **Existence hotovosti = ztráta pro banku.** Uchovávání hotovosti představuje pro banku povinnosti (úschova, převoz, inventarizace, zařízení pokladen atd.), které pro ni znamenají náklady. Lze tedy konstatovat, že hotovost, nepřináší bance zisk, ale spíše ztrátu, kterou se snaží snižovat právě pomocí poplatků. [28]

Bezhotovostní platební styk

Bezhotovostní platební styk znamená transakci tzv. účetních peněz prostřednictvím převodů na bankovních účtech a jiných nástrojů. Jedná se o peněžní operace (úhrady a inkasa) mezi plátcem a příjemcem, při kterých není použito hotovostních prostředků.

Průběh těchto transakcí je podpořen především činností bank, které vystupují jako převádějící instituce. Bezhotovostní platební styk postupně nahrazuje hotovostní formu plateb [12;15;11].

Bezhotovostní platební styk lze členit podle [11]:

- Počtu zainteresovaných bank. Probíhá-li v rámci jedné banky, jedná se o vnitrobankovní platební styk. Pokud se transakce děje mezi více bankami označujeme ji jako mezibankovní platební styk.
- Teritoria. V případě bezhotovostního platebního styku na území jednoho státu hovoříme o vnitrostátním (tuzemském) bankovním styku. Transakce probíhající napříč zeměmi nazýváme mezistátní (zahraniční).

Do bezhotovostního platebního styku patří [16;11]:

- Bankovní převody: Příkaz k úhradě, příkaz k inkasu. (hromadný příkaz k úhradě/inkasu, trvalý příkaz k úhradě/inkasu), platební příkaz pro mezinárodní (zahraniční/přeshraniční) platební styk.

- Šek

- Bankovní platební karta

Poplatky spojené s bezhotovostním platebním stykem

V případě bezhotovostního platebního styku se také setkáváme s poplatky, které by však neměly klienty zatěžovat takovým způsobem, jako je tomu u hotovostní formy.

Platební příkazy jsou pro klienta „nejdražší“ tehdy, když jsou zřizovány přímo u pobočky banky ve formě papírových nosičů. Důvodem je jejich komplikovanější zadávání bankou do systému, které zahrnuje: zadání, kontrolu a archivaci. Levnější verze zadávání platebních příkazů je např. jejich realizace prostřednictvím internetového bankovníctví či využití trvalých příkazů a hromadných příkazů.

Hladké platby v rámci zahraničního platebního styku mohou být zpoplatněny dle smluvních podmínek dané banky.

Poplatky za hladké platby můžou i nemusí být v režiji plátce [12;23].

Bankovní platební karty dokáží klientům ušetřit značné peněžní prostředky. Výběry

z bankomatů či bezhotovostní platby jsou na rozdíl od hotovostních služeb méně zpoplatněny

a v lepších případech je za ně klient odměněn i bonusy (např. bodové ohodnocení klienta bankou, díky němuž získává slevy v různých obchodech či na různé produkty aj.). Tato zvýhodnění využívají banky právě k motivaci pro bezhotovostní platby, které poté dokáží snadnějším způsobem při nižších nákladech zpracovat. Mezi nejvyšší poplatky v rámci platebních bankovních karet patří např. roční poplatky za vedení karty.

Elektronické bankovníctví

Pojem *elektronické bankovníctví* /direct – přímé nebo také vzdálené/ se vžil pro označení elektronické formy komunikace mezi bankami a jejich klienty. Při vyřizování svých bankovních operací nepřichází klient do osobního kontaktu s pracovníky banky, ale provádí operace ze svého terminálu nebo jiného technického zařízení, které je veřejně dostupné. Jde o trend, který jde ruku v ruce s rozvojem informačních a telekomunikačních technologií, s vyšší výkonností výpočetní techniky a snižování ceny, za kterou je prodávána. Elektronické bankovníctví nemůže mít žádnou přesnou, taxativně vymezenou definici. Je to pojem, jehož aktuální obsah se vyvíjí spolu s informačními a komunikačními technologiemi. Nejlépe jej vystihuje pojem *vzdálené bankovníctví*. [2]

Charakteristické rysy služeb zařazovaných do oblasti elektronického bankovníctví jsou následující [3]:

- k poskytování služeb dochází prostřednictvím elektronického kanálu
- na jedné straně je klient s určitým technickým vybavením a na druhé straně je automatický systém banky
- klient musí být při elektronické komunikaci vždy jednoznačně identifikovatelný a jeho právo vykonat požadovanou operaci je vždy ověřeno určitým autorizačním mechanismem
- nejčastějšími operacemi jsou zde platební příkaz a zobrazení peněz na účtu

Výhodou pro klienta je ušetřený čas, / nemusí navštívit banku, nepřetržitý pracovní provoz/ a může s bankou komunikovat z různých míst. Banka rovněž ušetří, a sice na transakčních

nákladech.

Nevýhodou pro klienta je nutnost mít a umět ovládat patřičné technické vybavení. Banka se v prvních fázích při zavádění patřičných systémů potýká s vysokými finančními náklady, problémem je rovněž nutnost jednoznačné identifikace klienta bez osobního kontaktu a vysoké nároky na bezpečnost komunikace.

Vývoj elektronického bankovníctví

Za počátek elektronického bankovníctví můžeme považovat vznik debetních platebních karet, u kterých jsou transakce účtovány okamžitě nebo s minimálním časovým zpožděním. Dalším významným vývojovým stupněm bylo zahájení činnosti First Direct Bank v Leedsu, banky která obsluhuje své klienty pouze „na dálku“ prostřednictvím telefonních linek. Přibližně v té době začínají velké banky nabízet svým klientům služby založené na komunikaci prostřednictvím osobního počítače a modemu – tj. služby, které jsou známé pod komerčními názvy homebanking, officebanking nebo telebanking. V současnosti nejaktuálnějším vývojovým trendem je využití internetu pro poskytování bankovních služeb. Současně s tím dochází také k vývojovému zlomu v oblasti technologií platebních karet, kdy tradiční magnetický proužek je nahrazen čipem, který umožnil vznik tzv. Smart Cards a projektu elektronických peněženek. Poslední fáze vývoje elektronického bankovníctví pak vyústí do vzniku tzv. *elektronických peněz*. Tyto peníze znamenají „uloženou hodnotu“ či předplacený platební mechanismus pro výkon plateb prováděný prostřednictvím prodejních terminálů, přímých transferů mezi dvěma zařízeními nebo otevřených počítačových sítí jako je internet. *Produkty „uložené hodnoty“ zahrnují mechanismy:*

- hardware nebo-li card-based /elektronické peněženky/
- software nebo-li network-based /digitální, elektronická hotovost, e-cash/. Bankovky a mince jsou zde zastoupeny unikátními čísly, vydávanými pověřenými institucemi. Tato čísla reprezentují částky peněz, je možné je znovu používat, ale nejdou kopírovat.

Rozdíl mezi těmito formami elektronických peněz spočívá v anonymitě elektronické hotovosti.[5]

Další velmi cennou výhodou elektronického bankovníctví je možnost propojení s účetním softwarem možností dálkového zpracování dat.

Služby elektronického bankovníctví

Elektronické bankovníctví existuje v rozličných formách, je ztělesněno v celé řadě bankovních produktů. Základní systematika služeb elektronického bankovníctví je následující:

- platební karty a elektronické peněženky

telebanking /homebanking, officebanking/

Vykazuje vysoký stupeň spolehlivosti a bezpečnosti a díky tomu nabízí klientům poměrně širokou paletu služeb. Podstatou telebankingu jsou speciální aplikace typu klient – server, které pracují zpravidla v on-line režimu ve vztahu k centrálnímu informačnímu systému banky. Klient se s bankou spojuje prostřednictvím modemu a musí mít příslušné hardwarové a softwarové vybavení. Z toho vyplývá nevýhoda pro klienta, a sice finanční náročnost při pořizování tohoto vybavení. Výhodou je vysoká bezpečnost a efektivnost.

internetové bankovníctví

Rovněž v tomto případě je nutné, aby klient disponoval potřebným vybavením /připojení na internet, technické a programové vybavení/. Výhodou Internet Banking je nepřetržitý provoz a jeho dostupnost z libovolného místa na světě. Obavy klientů vzbuzovalo zajištění bezpečnosti transakcí, které s postupem doby a technologií bylo značně eliminováno /zabezpečení probíhá na mnoha úrovních/. Internet Banking je dnes nejrychlejším, nejmodernějším a hlavně provozně nejlevnějším komunikačním kanálem, který ještě zdaleka nedospěl na hranice svých technologických možností. Banka, která nepoužívá pobočky a kontaktuje své klienty výhradně prostřednictvím internetu, je označována jako virtuální banka.

telefonní bankovníctví

V tomto případě slouží k přenosu datových zpráv telefonní síť. Telefonní bankovníctví existuje zpravidla ve dvou formách: - telefon s operátorskou obsluhou /CALL centrum/ nebo-li telefonní bankéř, - telefon s automatickou obsluhou neboli automatický telefonní bankéř.

GSM-SMS banking

Tato služba patří mezi novinky Electronic Banking. Jedná se o zasílání krátkých textových zpráv na mobilní telefon klienta. Zpravidla jsou tímto způsobem předávány aktuální informace /např. stav konta, aktuální kurz apod./. Jedná se tedy víceméně o doplňkovou

službu, která se navíc rozvíjí.

automatizovaná přepážka

Samoobslužné terminály jsou technická zařízení, zpravidla osobní počítače umístěné v bance, které slouží k zadávání bankovních operací a také jako zdroj informací. Obvykle na nich běží aplikace Internet Banking, přičemž může být použito i interaktivní televizní spojení zákazníka s pracovníkem banky v případě, kdy je potřebné vysvětlení postupu. [4]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ANALÝZA BANKOVNÍCH ÚČTŮ A POPLATKŮ

Běžné účty slouží v současnosti nejvíce k provádění platebních transakcí. V České republice využívá bohužel spousta lidí běžný účet i k prostému ukládání svých volných finančních prostředků.

Z výzkumu společnosti Factum Invenio z dubna roku 2007 vyplývá, že běžný účet je jedním z nejpreferovanějších způsobů uložení peněžních přebytků klientů. Sedm lidí z deseti zvolí tuto formu, což je z ekonomického hlediska výnosnosti zarážejícím faktem, protože úrokové sazby na tomto typu účtů jsou jedny z nejnižších [8].

Výše poplatků souvisejících s vedením běžného účtu

Česká republika patří dlouhodobě dle různých průzkumů k zemím s nejvyššími bankovními poplatky ve střední Evropě.

Informacemi o aktuální výši bankovních poplatků se věnuje i server: www.bankovnipoplatky.com.

Server www.bankovnipoplatky.com vyhlásil v roce 6. ročník ankety „o nejabsurdnější bankovní poplatek“. A opět se anketa konala nejen v České republice, ale i na Slovensku. V 1. ročníku návštěvníci webu zcela suverénně zvolili za vítěze poplatek za příchozí platbu. Ve 2. ročníku pak zvítězil poplatek za výběr z bankomatu vlastní banky. Ve 3. ročníku zvítězil poplatek za vedení běžného účtu. Ve 4. ročníku to byl poplatek za nadměrný vklad. V 5. ročníku vyhrál poplatek za vklad na přepážce na vlastní účet. V 6. ročníku ankety nebyly zařazeny vítězné poplatky předchozích pěti ročníků, aby měly šanci vyhrát i jiné absurdní poplatky. Dále nebyl nominován poplatek za připsání úroku (loni na 2. místě), neboť ho žádná banka nevybírá. Anketa by kromě zjištění postojů bankovních klientů měla do jisté míry vyvinout tlak na banky při změně jejich poplatkové politiky. [21] Vítězem 6. ročníku tedy za rok 2010 se stal: Poplatek za výběr na přepážce z vlastního účtu.

Z informací serveru www.bankovnipoplatky.com jednoznačně vyplývá, že kdo chce ušetřit na bankovních poplatcích spojených s vedením běžného účtu, musí využívat běžné účty s výhradním používáním internetového bankovníctví.

Na kritiku ohledně vysokých bankovních poplatků, reagují banky nejčastěji odkazem na zvýhodněné balíčky služeb, které zahrnují vybrané produkty za celkově levnější cenu.

Otázkou však zůstává, zda jsou tyto balíčky opravdu tak výhodné pro každého klienta [19].

Nabízené produkty, ale především poplatky s nimi související, jsou rozhodně výhodné pro samotné banky. Dokazují to aktuální informace zveřejněné Českou národní bankou, podle nichž bylo v roce 2007 vybráno bankami na poplatcích a provizích v České republice více než 35,6 miliard korun (v částce jsou zohledněny náklady na poplatky a provize v celkové výši 9 100 mil. Kč) [20].

České banky v loňském roce vybraly **za bankovní poplatky** přes 38,334 miliardy korun, což je nejvíc v historii. Vyplývá to z aktuálního přepočtu počítadla bankovních poplatků na webu Bankovnipoplatky.com.

Na poplatcích tak banky v roce 2010 vybraly o 1,5 miliardy korun více, než v roce předchozím. „Když se k tomu přičte, že o téměř 400 milionů klesly **náklady na výběr poplatků**, dojdeme k závěru, že banky v roce 2010 vybraly v čistém rekordních přes 38,3 miliardy Kč, tedy téměř o dvě miliardy více než před rokem. Takový skok jsme zaznamenali naposledy mezi roky 2006 a 2007. Přitom úrokové výnosy bez započítání nákladů klesly o více než sedm miliard korun,“ poznamenal k tomu provozovatel webu Patrik Nacher.

Vzorec výpočtu vychází z výsledků **hospodaření bank za rok 2010**, položka výnosy z poplatků a provizí, která v součtu za všechny banky s pobočkami v ČR činí 48,251 miliardy Kč. Od toho web odečítá 9,917 miliardy korun jako náklady na poplatky a provize. Výsledné číslo tak tvoří rozdíl těchto dvou údajů, které zveřejnila Česká národní banka.

Tab. č.1 Množství vybraných peněz na poplatcích 2005 – 2010 [18]

Kolik vybraly české banky na poplatcích od roku 2005 do roku 2010?

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Zisk z poplatků a provizí v mil. Kč	31 831	32 918	35 841	36 121	36 442	38 334

Stručná charakteristika analyzovaných bank

Do této práce jsem si vybral celkem 6 bank. Z toho 3 banky jsou z České republiky a 3 banky jsou z republiky Slovenské. To proto, aby bylo možné porovnat i poplatky mezi dvěma sousedními evropskými státy.

zástupci českých bank:

- Česká spořitelna a.s.
- Mbank a.s.
- Komerční banka a.s.

zástupci slovenských bank:

- Slovenská sporiteľňa a.s.
- Tatra banka a.s.
- UniCreditbank a.s.

Stručné představení vybraných bank:**Česká spořitelna a.s.**

- 1825 zahájila činnost Spořitelna česká
- 1992 Česká spořitelna jako akciová společnost
- 2000 je Česká spořitelna členem Erste Group
- dnešní počet klientsů cca 5,3 milionu
- moderní banka orientovaná na drobné klienty, malé a střední firmy a na města a obce
- 664 poboček
- 1276 bankomatů

mBank

- 2000 vznik jako retailová divize BRE Bank SA
- mBank byla první virtuální bankou v Polsku a jednou z prvních tohoto druhu ve Střední Evropě
- 2007 vstup na český trh
- mBank je průkopníkem inovací a internetového bankovníctví
- obchodní síť mBank v ČR je tvořena 26 finančními centry a kiosky

Komerční banka

- mateřská společnost skupiny KB
- je součástí mezinárodní skupiny Sociétés Générale
- je univerzální bankou se širokou nabídkou služeb v oblasti retailového, podnikového a investičního bankovníctví
- 394 poboček
- 685 bankomatů

Slovenská sporiteľňa

- banka s nejdelsí tradicí spořitelnictví na Slovensku (1819)
- 1953 součást Československé státní spořitelny
- 1969 začala působit jako samostatná složka - Slovenská štátna sporiteľňa, š.p.ú
- 1990 získala univerzální bankovní licenci a rozšířila služby i ve skupině institucionálních a podnikatelských klientů.
- 1994 transformace na akciovou společnost: Slovenská sporiteľňa, a. s.
- 2001 začlenění do finanční skupiny Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG.
- největší komerční banka na Slovensku s úplnou devizovou licenci
- 321 obchodních míst v SR

Tatra banka

- 1990 vznik jako první soukromá banka na Slovensku
- vsoučasnosti je členem RZB Group a jednou z nejúspěšnějších dceřiných společností Raiffeisen Banking Group v rámci prostoru střední a východní Evropy
- Je moderní univerzální bankou s komplexní nabídkou bankovních služeb a řešení
- 154 obchodních míst
- cca 3400 zaměstnanců
- třetí největší a dlouhodobě nejefektivnější bankou na Slovensku.

UniCredit Bank

- 2007 vznik UniCredit Bank Slovakia a. s. fúzí UniBanky, a. s. a HVB Bank Slovakia a. s.
- UniCredit - banka s komplexními finančními službami pro všechny segmenty
- 208 obchodních míst na Slovensku
- Obsluhuje všechny segmenty trhu.

5 MODEL FIKTIVNÍ KLIENTKY

Původně jsem navrhoval model fiktivního klienta dle mých vlastních potřeb. Napadlo mě ale, srovnat výši poplatků v mé vlastní analýze i s výsledky z bakalářské práce Kateřiny Žídkové z roku 2008. Abych mohl srovnat své výsledky i s výše uvedenou prací z roku 2008, musel jsem použít stejný model fiktivní klientky jako v práci Kateřiny Žídkové.

Jedná se o účet klientky, která je vdaná, má dvě děti a pracuje jako učitelka na střední škole. Obě děti studují vysokou školu. Tato rodina bydlí v třípokojovém bytě, za který měsíčně

hradí nájemné. Klientka požaduje zasílání výpisu o stavu jejího konta každý měsíc poštou a možnost výběru z bankomatu platební kartou třikrát měsíčně. Výběry budou touto formou:

- 2 výběry z vlastního bankomatu banky v hodnotě 500 Kč a 1 000 Kč,
- 1 výběr z bankomatu cizí banky v hodnotě 1 000 Kč.

Na účet přichází měsíčně klientčina mzda ve výši 20 000 Kč. Ze svého účtu klientka hradí: obědy, SIPO, kolejně jednoho dítěte, své penzijní připojištění a penzijní připojištění svého manžela, stavební spoření oběma dětem, Internet a účet za mobilní telefon. Jednou měsíčně platí klientka bezhotovostně u obchodníka prostřednictvím karty. Platební karta by měla být debetní a elektronická. Může se jednat buď o kartu Maestro či o Visa Electron.[28]

Rozdělení operací na účtu klientky [28]*1 Příchozí platba*

- Výplata mzdy - bankou plátce je vlastní banka.

3 Inkasní platby

- Obědy - bankou příjemce je cizí banka.
- SIPO - bankou příjemce je cizí banka.
- Kolejné jednoho dítěte – bankou příjemce je vlastní banka.

4 Trvalé příkazy k úhradě

- Penzijní připojištění klientky a jejího manžela - bankou příjemce je cizí banka.
- Stavební spoření obou dětí – bankou příjemce je cizí banka.

2 Příkazy k úhradě

- Účet za mobilní telefon - bankou příjemce je cizí banka.
- Internet – bankou příjemce je vlastní banka.

Tab. č. 2 Přehled operací na účtu fiktivní klientky [28, vlastní zpracování]

Druh operace	Počet operací (měsíční)	Bližší charakteristika
Vedení účtu	0	Se službou přímé bankovníctví
Výpis z účtu	1	Měsíčně, poštou
Příchozí platba	1	Výplata mzdy
Příkaz k úhradě	2	Účet za mobilní telefon (EB – Internetbanking) Internet (EB – Internetbanking)
Trvalý příkaz k úhradě	4	Penzijní připojištění klientky Penzijní připojištění manžela Stavební spoření dítě 1 (EB – Internetbanking) Stavební spoření dítě 2 (EB – Internetbanking)
Příkaz k inkasu	3	Obědy Kolejné dítě 1 (EB – Internetbanking) SIPO
Výběr hotovosti	3	2 z vlastního bankomatu (500 Kč, 1000 Kč) 1 z bankomatu cizí banky (1000 Kč)
Platba kartou	1	Platba kartou u obchodníka

Srovnání vybraných běžných účtů

Česká spořitelna, osobní účet ČS:

tento účet je určen pro všechny fyzické osoby starší 18let. K účtu je k dispozici embosovaná debetní Visa Classic Partner. Účet splňuje všechny požadavky klientky. K účtu si lze samozřejmě přiojednat různé služby jako je pojištění, kontokorent a jiné. Banka umí nabídnout všechny potřebné služby pod jednou střechou.

Tab. č. 3 Aplikace modelu fiktivní klientky: Česká spořitelna [28, vlastní zpracování]

Operace	Charakteristika	Poplatek v Kč
Vedení účtu	Se službou přímé bankovníctví	109
Výpis z účtu	Měsíčně, poštou	10
Příchozí platba	Výplata mzdy	5
Příkaz k úhradě	Účet za mobilní telefon (EB – Internetbanking)	2
	Internet (EB – Internetbanking)	2
Trvalý příkaz k úhradě	Penzijní připojištění klientky	5
	Penzijní připojištění manžela	5
	Stavební spoření dítě 1 (EB – Internetbanking)	2
	Stavební spoření dítě 2 (EB – Internetbanking)	2
Příkaz k inkasu	Obědy	5
	Kolejné dítě 1 (EB – Internetbanking)	2
	SIPO	5
Výběr hotovosti	2 z vlastního bankomatu (500 Kč, 1000 Kč)	12
	1 z bankomatu cizí banky (1000 Kč)	40
Platba kartou	Platba kartou u obchodníka	0
Náklady celkem		206

Komentář: základní měsíční náklady spojené s využíváním osobního účtu v České spořitelně činí: 206Kč/měsíc. První možností klientky jak ponížít poplatek spojený s provozem účtu, je zrušení zaslání výpisu z účtu poštou a nechat si zasílat jen výpis v elektronické podobě, v tom případě klientka uspoří částku 10Kč/měsíc a dostane se na 196Kč/měsíc. Další možností klientky jak snížit náklady za vedení účtu je kombinace produktů a služeb, které je možné k osobnímu účtu přiojednat. Jedná se o služby jako například neomezený výběr z bankomatu čs. zdarma. Další možností snížení nákladů za vedení účtu je možné využít benefitu poskytovaného bankou, který je závislý na měsíční velikosti obrátu na osobním účtu klienta. V této analýze se zabývám pouze vyčíslením nákladů za použití běžného účtu.

K ceně za vedení účtu musíme u některých finančních ústavů ještě započítat poplatek za platební kartu k účtu. V tomto případě je karta vydaná k Osobnímu účtu České spořitelny a proto se účtuje v rámci měsíční ceny Osobního účtu České spořitelny.

mBank, m konto

Tento účet si může založit zletilá fyzická osoba, která je způsobilá k právním úkonům. K účtu je k dispozici embosovaná platební karta Visa Classic. I tento účet splňuje požadavky klientky. Banka také nabízí možnost přiojednání různých pojištění klienta a dodatkových služeb. Tuto banku můžeme zařadit jako klasického představitele internetového bankovníctví.

Tab. č.4 Aplikace modelu fiktivní klientky: mBank [28, vlastní zpracování]

Operace	Charakteristika	Poplatek v Kč
Vedení účtu	Se službou přímé bankovníctví	0
Výpis z účtu	Měsíčně, poštou	30
Příchozí platba	Výplata mzdy	0
Příkaz k úhradě	Účet za mobilní telefon (EB – Internetbanking)	0
	Internet (EB – Internetbanking)	0
Trvalý příkaz k úhradě	Penzijní připojištění klientky	0
	Penzijní připojištění manžela	0
	Stavební spoření dítě 1 (EB – Internetbanking)	0
	Stavební spoření dítě 2 (EB – Internetbanking)	0
Příkaz k inkasu	Obědy	0
	Kolejné dítě 1 (EB – Internetbanking)	0
	SIPO	0
Výběr hotovosti	2 z vlastního bankomatu (500 Kč, 1000 Kč)	70
	1 z bankomatu cizí banky (1000 Kč)	35
Platba kartou	Platba kartou u obchodníka	0
Náklady celkem		135

Komentář: V případě účtu vedeného u mBank se může částka za vedení účtu přiblížit k částce 135Kč/ měsíc. Pokud by klientka k danému účtu využila podmínek banky, **aniž by si musela přiojednávat** další služby či produkty a to: že celkový měsíční objem bezhotovostních plateb platební kartou bude minimálně 3000,-Kč, tak dostává z jakéhokoliv bankomatu v ČR 3 výběry z bankomatu zdarma. Když se navíc klientka vzdá zasílání papírového výpisu ve prospěch elektronického, který pro ni bude tímto okamžikem zdarma, tak výsledná měsíční částka za správu účtu bude činit **0,-Kč**. Cena za vydání a správu karty k účtu činí také: 0,-Kč.

Komerční banka, Můj účet

Účet je určen fyzickým osobám od 18let. K účtu náleží karta debetní embosovaná karta s cestovním pojištěním. Karta je vydávána ve spolupráci se společnostmi VISA a MasterCard. Banka se snaží klientům nabídnout koncept „vše pod jednou střešou“, proto si může klient v této bance ke svému kontu přiojednat služby související jak s účtem, tak osobním životem klienta.

Tab. č. 5 Aplikace modelu fiktivní klientky: Komerční banka [28, vlastní zpracování]

Operace	Charakteristika	Poplatek v Kč
Vedení účtu	Se službou přímé bankovníctví	90
Výpis z účtu	Měsíčně, poštou	20
Příchozí platba	Výplata mzdy	5
Příkaz k úhradě	Účet za mobilní telefon (EB – Internetbanking)	4
	Internet (EB – Internetbanking)	4
Trvalý příkaz k úhradě	Penzijní připojištění klientky	6
	Penzijní připojištění manžela	6
	Stavební spoření dítě 1 (EB – Internetbanking)	6
	Stavební spoření dítě 2 (EB – Internetbanking)	6
Příkaz k inkasu	Obědy	6
	Kolejné dítě 1 (EB – Internetbanking)	6
	SIPO	6
Výběr hotovosti	2 z vlastního bankomatu (500 Kč, 1000 Kč)	5
	1 z bankomatu cizí banky (1000 Kč)	35
Platba kartou	Platba kartou u obchodníka	0
Náklady celkem		205

Komentář: základní cena za vedení účtu u komerční banky činí: 205,-Kč/měsíc. Klientka může měsíční poplatek opět ponížít vypuštěním tištěného výpisu z účtu ve prospěch elektronického. Dále Komerční banka podporuje své klienty k placení platební kartou. Dle počtu vykonaných plateb dostane klientka zdarma výběr z bankomatů Komerční banky. Při využití výše zmiňovaných výhod může klientce klesnout měsíční cena za vedení účtu na 185 Kč/měsíc.

Platební karta je k účtu zpoplatněna částkou **490 Kč/rok**.

Slovenská sporiteľňa, běžný účet SPOROŽiro

Účet slouží pro fyzické osoby starší 18 let. Banka nabízí klientovi na výběr debetní embosované platební karty od společností VISA nebo MasterCard. Banka poskytuje klientům odměnu ve výši 0,5 % z měsíční sumy platby kartou. Tato banka také samozřejmě nabízí klientovy doplňkové služby pro klienta, jako jsou pojistky, různé druhy spoření a další.

Tab. č.6 Aplikace modelu fiktivní klientky: Slovenská spořitelňa[28, vlastní zpracování]

Operace	Charakteristika	Poplatek v EUR
Vedení účtu	Se službou přímé bankovníctví	3,06
Výpis z účtu	Měsíčně, poštou	0,6
Příchozí platba	Výplata mzdy	0,15
Příkaz k úhradě	Účet za mobilní telefon (EB – Internetbanking)	0,15
	Internet (EB – Internetbanking)	0,15
Trvalý příkaz k úhradě	Penzijní připojištění klientky	0,15
	Penzijní připojištění manžela	0,15
	Stavební spoření dítě 1 (EB – Internetbanking)	0,15
	Stavební spoření dítě 2 (EB – Internetbanking)	0,15
Příkaz k inkasu	Obědy	0,15
	Kolejné dítě 1 (EB – Internetbanking)	0,15
	SIPO	0,15
Výběr hotovosti	2 z vlastního bankomatu (500 Kč, 1000 Kč)	0,3
	1 z bankomatu cizí banky (1000 Kč)	1,3
Platba kartou	Platba kartou u obchodníka	0,15
Náklady celkem v EUR		6,91
Náklady celkem v Kč		170

Komentář: měnový kurz k 31. 5. 2011 byl 1EUR/24,54 CZK. Tento kurz bude použit u všech dalších přepočtů. Celková suma za základní účet u Slovenské sporiteľně činí 170Kč. U tohoto finančního ústavu má klient také možnost využít zaslání výpisu z účtu elektronicky a v případě využití této možnosti může klient docílit úspory 15Kč a celková měsíční částka spojená s účtem bude činit 155 Kč. Klientovi se odčítají výše uvedené procenta za platbu kartou, ale na straně druhé je platba kartou zpoplatněna.

Náklady za kartu k účtu činí: **491Kč/rok**.

Tatra Banka, běžný účet pro fyzické osoby

Účet je určen pro fyzické osoby starší 18 let. Ačkoliv banka tento účet nabízí, tlačí klienta už od počátku k pořízení balíčku vztahujícímu se k běžnému účtu, ale protože v této práci si věnuji analýze běžného účtu, tak nebudu balíček služeb analyzovat. V tomto případě má klient opět možnost výběru platebních karet od dvou společností a to od společnosti VISA a MasterCard. I zde platí dnešní standart, že si klient může k účtu pořídit další služby spojené s jeho životním stylem.

Tab. č. 7 Aplikace modelu fiktivní klientky: Tatra Banka [28, vlastní zpracování]

Operace	Charakteristika	Poplatek v EUR
Vedení účtu	Se službou přímé bankovníctví	2,8
Výpis z účtu	Měsíčně, poštou	1,1
Příchozí platba	Výplata mzdy	0,13
Příkaz k úhradě	Účet za mobilní telefon (EB – Internetbanking)	0,13
	Internet (EB – Internetbanking)	0,13
Trvalý příkaz k úhradě	Penzijní připojištění klientky	0,13
	Penzijní připojištění manžela	0,13
	Stavební spoření dítě 1 (EB – Internetbanking)	0,13
	Stavební spoření dítě 2 (EB – Internetbanking)	0,13
Příkaz k inkasu	Obědy	0,13
	Kolejné dítě 1 (EB – Internetbanking)	0,13
	SIPO	0,13
Výběr hotovosti	2 z vlastního bankomatu (500 Kč, 1000 Kč)	1
	1 z bankomatu cizí banky (1000 Kč)	1,5
Platba kartou	Platba kartou u obchodníka	0,13
Náklady celkem		7,83
Náklady v Kč		192

Komentář: měsíční náklady na vedení běžného účtu u Tatrabanky vychází klienta na 192Kč/měsíc. V případě využití možnosti využívání výpisu v elektronické podobě může klient ušetřit 27Kč/měsíc a sníží náklady za využívání účtu na 165 Kč. Pro další snížení poplatků má klient možnost využít toliko bankou nabízený balíček služeb.

Sazba za využívání karty je závislá na výběru společnosti, jež pro Tatra banku platební karty nabízí. Sazba činní 25Kč nebo 50Kč/ typ karty/ měsíc. Roční náklady na kartu tedy činí 300 - 600 Kč.

Tatra banka Vám od určitého limitu provedených bezhotovostních plateb kartou snižuje měsíční poplatek za kartu.

UniCredit Bank, běžný účet

I poslední zkoumaný finanční ústav nabízí samozřejmě běžný účet pro fyzické osoby starší 18 let. Ani tento finanční ústav není výjimkou a také k účtu nabízí sortiment balíčků a dodatkových služeb.

Platební karty jsou opětovně nabízeny od několika společností: Maestro, MasterCard a Visa. Zadané požadavky splňuje karta od společnosti MasterCard. Součástí této karty je i cestovní pojištění držitele karty a jeho rodinných příslušníků.

Tab. č..8 Aplikace modelu fiktivní klientky: UniCredit bank [28, vlastní zpracování]

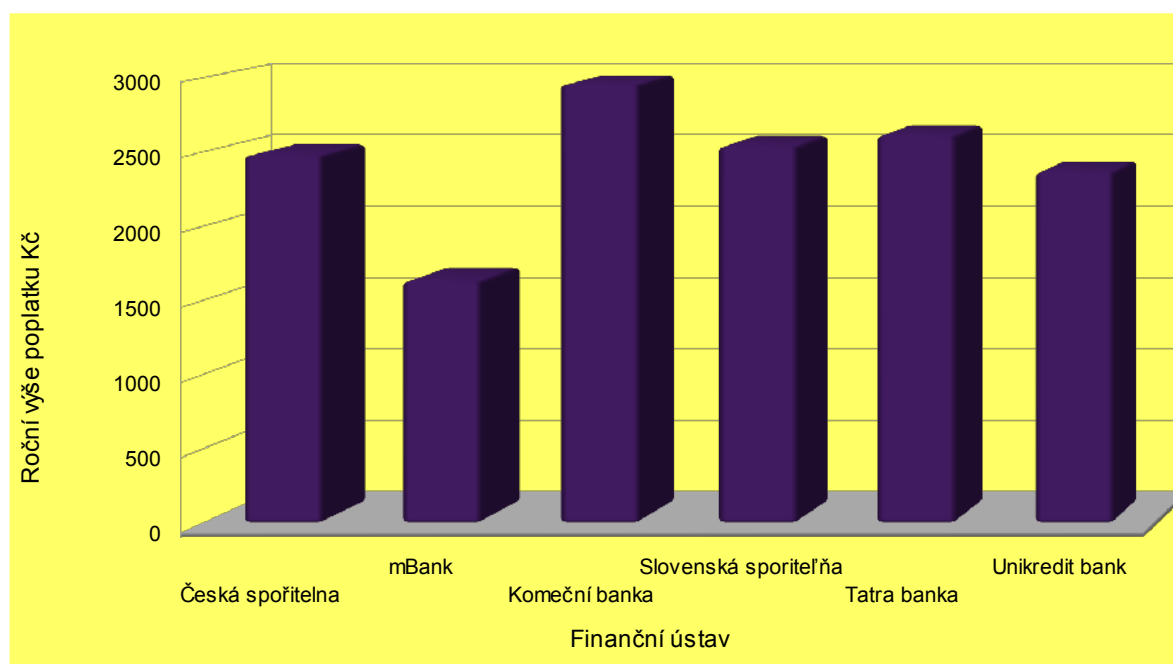
Operace	Charakteristika	Poplatek v EUR
Vedení účtu	Se službou přímé bankovnictví	1,4
Výpis z účtu	Měsíčně, poštou	0,6
Příchozí platba	Výplata mzdy	0,27
Příkaz k úhradě	Účet za mobilní telefon (EB – Internetbanking)	0,12
	Internet (EB – Internetbanking)	0,12
Trvalý příkaz k úhradě	Penzijní připojištění klientky	0,27
	Penzijní připojištění manžela	0,27
	Stavební spoření dítě 1 (EB – Internetbanking)	0,12
	Stavební spoření dítě 2 (EB – Internetbanking)	0,12
Příkaz k inkasu	Obědy	0,27
	Kolejné dítě 1 (EB – Internetbanking)	0,27
	SIPO	0,27
Výběr hotovosti	2 z vlastního bankomatu (500 Kč, 1000 Kč)	0,4
	1 z bankomatu cizí banky (1000 Kč)	1,3
Platba kartou	Platba kartou u obchodníka	0,1
Náklady celkem		5,9
Náklady celkem Kč		145

Komentář: celkové náklady na vedení osobního účtu u UniCredit bank dle požadavků klientky jsou 145 Kč/měsíc. Jako ve všech předchozích případech má i zde klientka možnost úspory 15Kč zasíláním elektronické verze výpisu z účtu na místo verze tištěné zasílané poštou, pokud tuto možnost využije, klesnou náklady spojené s využíváním účtu na 130 Kč/měsíc.

Roční poplatek za platební kartu k účtu činí 614Kč.

6 PLATBY SPOJENÉ S VYUŽÍVÁNÍM BĚŽNÉHO ÚČTU

Protože nad měsíční výší poplatků spojených s využíváním běžného účtu spousta bankovních klientů nakonec jenom mávne rukou, tak budu pracovat s roční výší poplatků spojených využíváním běžného účtu včetně poplatku za platební kartu.

Obr. 1 Graf výše ročních nákladů spojených s využíváním běžného účtu v Kč.

[vlastní zpracování]

Vyhodnocení provedené analýzy poplatků za užívání běžného účtu

Graf ukazuje nejvyšší roční poplatky spojené s využíváním běžného účtu v komerční bance. Naopak nejnižší poplatky má u mBanky. Zde je zajímavé, že pokud by klientka realizovala měsíční platby kartou ve výši alespoň 3tisíce korun za měsíc a spokojila se s elektronickou podobou výpisu, mohla by svůj účet u mBanky využívat zcela **zdarma**. Nabídnout účet zcela zdarma dokáže tedy ze šestice vybraných účtů tedy jen mBank. Dále jsem vypočítal, že průměrná roční cena spojená s využíváním běžného účtu činí 2422 Kč. Z toho plynou průměrné měsíční náklady za využívání běžného účtu 202 Kč. Jako nejdražší vychází účet u Komerční banky za 2950 Kč rok. Poplatky u Slovenských bank jsou nižší než u Českých bank, vyjma ve srovnání s mBankou. Jako podstatný rozdíl mezi Českými a Slovenskými poplatky vidím skutečnost, že Slovenské banky oproti Českým bankám mají zpoplatněny bezhotovostní platby kartou u obchodníka. Všechny banky dokážou splnit požadavky klientky.

7 SOUHRN DOPORUČENÍ PLYNOUCÍ Z ANALÝZY

Klientce jednoznačně doporučuji, za předpokladu, že chce své náklady za využívání běžného účtu snížit na minimum, aby se odklonila od klasických bankovních ústavů a začala v co největší možné míře využívat služeb finančních ústavů, poskytující především elektronické bankovníctví. Protože mBanka názorně ukazuje, jak získat využívání běžného účtu zcela zdarma. Osobně mám dvouletou zkušenost s běžným účtem v mBance a můžu opravdu potvrdit, že klient za využívání jejich běžného produktu nemusí zaplatit ani korunu. Důležitou činností klientky při rozhodnutí pro účet v mBance je sledování objemu plateb, aby využila dané množství výběrů z bankomatu zdarma, současně se musí klientka zříci zasílání výpisu z účtu a začít využívat výpis elektronický.

Dle mého názoru má běžný účet sloužit pro správu běžných finančních prostředků, a proto jsem v této analýze nezohledňoval úročení účtu, protože od toho jsou jiné bankovní produkty jak v Česku, tak na Slovensku. Pokud bude klientka chtít, může využívat účet u mBank zcela zdarma, proto klientce osobní účet u mBank jako jediný doporučuji.

Musí dodržet níže uvedené zásady:

- měsíční výpis v elektronické podobě
- měsíční platby kartou u obchodníka ve výši minimálně 3000,-Kč
- příkazy k úhradě včetně trvalých řešit jen s pomocí internetbankingu
- 3 výběry z bankomatu za měsíc

Pokud se bude klientka řídit základním výše uvedeným doporučením, může využívat svůj účet v mBance zcela zdarma.

8 SROVNÁNÍ VYBRANÝCH BALÍČKŮ

Srovnání vybraných balíčků v této analýze není zcela možné. Dle analýzy nabízených balíčků vybraných bank na trhu jsem zjistil, že banky se postupně odklánějí od nabízení výhodných balíčků. Balíčky byly ve většině případů nahrazeny programy výhod a odměn. Tyto výhody a odměny jsou již započítány v analýze poplatků běžných účtu. Výše odměn je zpravidla závislá na množství produktů, které klient využívá ve spojitosti se svým účtem. Všechny banky mají dále výši slev zpravidla závislou na výši měsíčního obrátu klienta na běžném účtu. Čím větší měsíční obrát na účtě, tím klient dosahuje vyšší slevy.

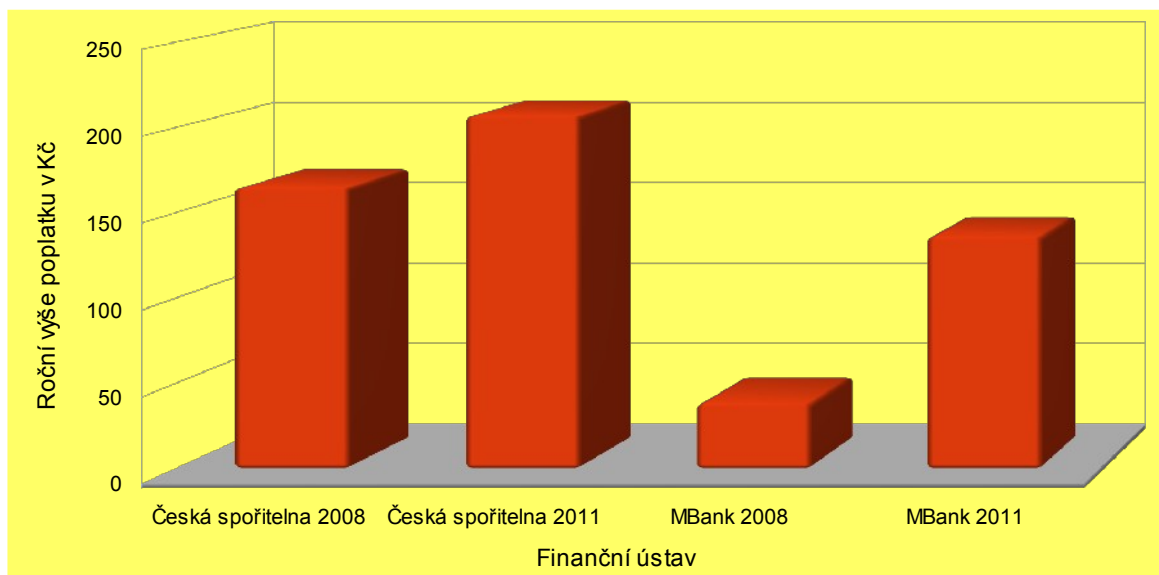
Z vybraných bank nabízí zvýhodněné balíčky UnicreditBank a Tatra banka.

- cena balíčku v Tatra bank: 123 Kč/měsíc
- cena balíčku v UnicreditBank: 98 Kč/měsíc

Protože je zvýhodněný balíček v nabídce pouze u dvou bank ze 6 vybraných bank. Navíc je výhodnost balíčku podmíněna využitím jen elektronického výpisu z účtu a nespĺňuje tímto požadavky klientky, nejsou tyto náklady za užívání účtu součástí této analýzy.

9 SROVNÁNÍ VÝŠE POPLATKŮ VYBRANÝCH BANK V ČASE

Zde porovnávám rozdíl ve výši nákladů typové klientky za využívání běžného účtu v České spořitelně a mBank v roce 2008 oproti roku 2011, tedy s odstupem 3 let.

Obr.2 Graf srovnání výše ročních poplatků v letech 2008/2011 ústavů[vlastní zpracování]

Vyhodnocení výše poplatků u vybraných bank v roce 2008/2011

Graf jednoznačně znázorňuje, že ačkoliv nám většina finančních ústavů neustále tvrdí, jak se snaží poplatky snižovat, tak realita je kupodivu jiná a to taková, že nám bankovní poplatky neustále pomalu rostou směrem nahoru. V případě České spořitelny je to nárůst přibližně o 26%. V případě mBank je nárůst markantní a to o 265%. Musíme však dodat na obranu mBanky, že v případě ochoty klienta platit co nejvíce platební kartou a pokud bude v plné míře využívat elektronické bankovníctví, může mít běžný účet stále **zdarma**.

10 ANALÝZA VYBRANÝCH BANKOVNÍCH PRODUKTŮ

Klienti bank si často k osobnímu účtu pořizují různé balíčky, doprovodné služby a využívají různorodých produktů.

Jako analyzovaný produkt č. 1 jsem vybral bankami velmi často nabízené půjčky. S produktem č. 1 srovnám produkt č. 2, který naopak reprezentuje, jak banka dokáže ocenit peníze zapůjčené klientem bance pomocí termínovaných vkladů.

Produkt č1: půjčka pro klienta banky v hodnotě 100 000 Kč na dobu 48 měsíců k běžnému účtu s pravidelnou měsíční splátkou.

Produkt č. 2: klient svěřá bance s pomocí termínovaného vkladu svých v danou chvíli nepotřebených 100 000Kč na dobu 48 měsíců

V analýze porovnávám produkty ze dvou zemí, proto jsem použil pro výpočet měnu konkrétního státu.

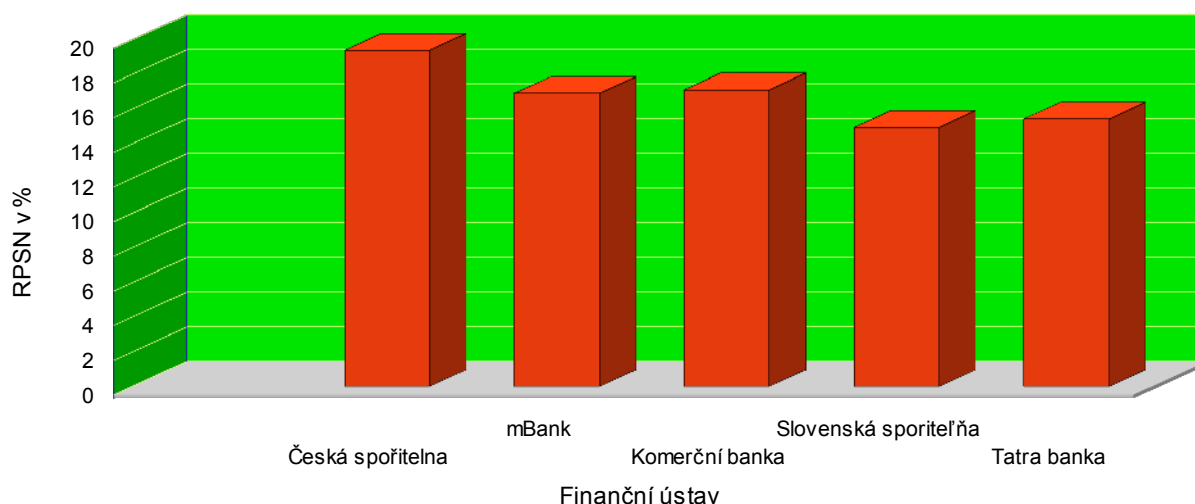
Srovnání půjček jsem provedl dle ukazatele RPSN.

U všech analyzovaných finanční ústavů dohromady činí průměrná hodnota ukazatele RPSN: 16,76%.

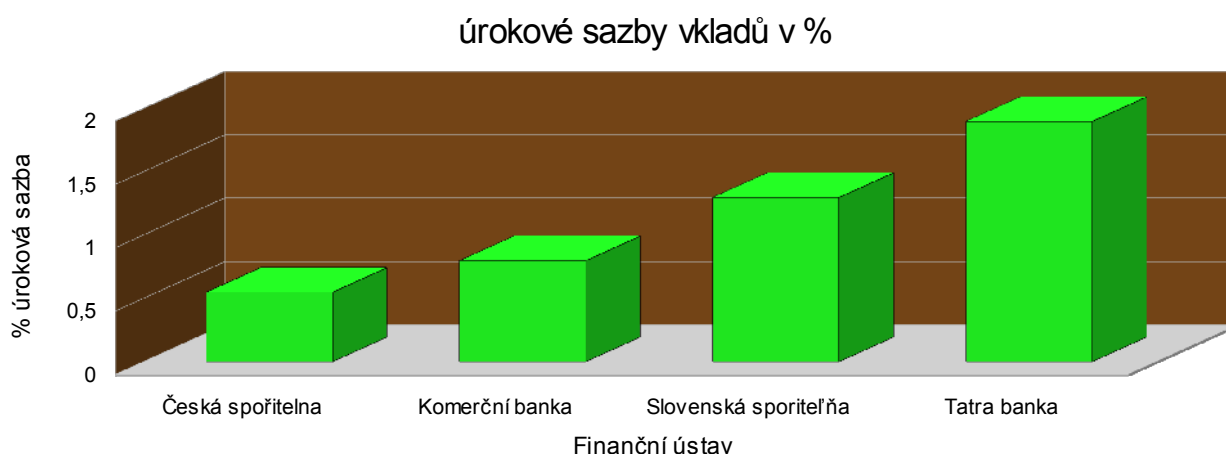
Z grafu vyplývá, že úrokové sazby půjček Slovenských bank jsou nižší, než nabídka úrokových sazeb Českých finančních ústavů. Nemůžeme ale jednoduše srovnávat výši RPSN mezi Českou a Slovenskou republikou, protože každá republika má odlišné podmínky na finančním trhu.

Nejvyšší hodnoty ukazatele RPSN v tomto příkladu dosáhla za Českou republiku Česká spořitelna 19,38%. Naopak nejnižší hodnoty ukazatele RPSN za Slovenskou republiku dosáhla s hodnotou 14,94% Slovenská sporiteľňa.

Obr. 3 Graf výše RPSN vybraných finančních ústavů [vlastní zpracování]

Obr. č. 4 Graf úrokové sazby vkladů v % [vlastní zpracování]

Z grafu je hned na první pohled zřejmé, že s vyšší úrokové sazby u našich vkladů se banky nepředají. Nejnížší úročení na typovém příkladu nabízí Česká spořitelna a to ve výši 0,55%. Nejvyšší úročení nabízí zástupce Slovenského finančního sektoru: Tatra banka 1,9%.

Když připomenu, že vybrané banky v analýze půjčují finanční prostředky s pomocí půjček svým klientům v průměrné hodnotě RPSN 16,76 % a klienti bankám půjčují své peníze úročené v rozmezí 0,55-1,9%, tak mi tento stav přijde nerovnovážený. Nejhorší na této informaci je, že finanční prostředky klientů uložené na termínovaném vkladu nepokryjí ani vliv inflace.

Graf zřetelně ukazuje, jak moc umí banka ocenit naše finanční prostředky.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo analyzovat výši poplatků spojených s využíváním běžného účtu prostřednictvím modelové klientky. Názor na výši poplatků spojených s využíváním běžného účtu se z pohledu klienta zcela liší od pohledu finančních ústavů. Zatímco klient chce dosáhnout poplatků co nejnižších, tak finanční ústavy se naopak snaží dosáhnout poplatků co nejvyšších. Osobní účet je určen pro správu běžných finančních prostředků uživatele. Proto pokud chce klient své volné peníze co nejlépe zhodnotit, měl by využít k tomuto účelu účtů a služeb speciálně určených. Neshromažďovat tedy finanční prostředky zbytečně na osobním účtu jak je u nás dobrým zvykem. Analýzou jsem zjistil, že ve vybraném příkladu průměrné měsíční náklady za využívání běžného účtu činí 202 Kč. Po provedené analýze doporučuji klientce pro její potřebu osobní účet u mBank. Může totiž při dodržení několika málo jednoduchých podmínek mít svůj účet k dispozici zcela zdarma. Ve zpracované analýze jsem porovnával mezi sebou nejen finanční ústavy v České republice, ale i finanční ústavy ze Slovenska. Z analýzy vyplynuly nižší poplatky především u Slovenských bank. Dalším zjištěným rozdílem mezi Českými a Slovenskými bankami je zpoplatnění bezhotovostní platby kartou u obchodníka u všech Slovenských ústavů analyzovaných v této práci. Souběžně jsem v této práci zjistil postupné zvyšování poplatků za využívání vybraného běžného účtu v rozmezí roku 2008 a 2011 u vybrané banky a to i přesto, že ze všech stran slyšíme, jak se poplatky za využívání osobního účtu snižují. Velké množství klientů v dnešní době využívá pro mě z nepochopitelných důvodů u svého finančního ústavu půjčky. Rozhodl jsem se tedy v práci analyzovat cenu jednotlivých půjček dle ukazatele RPSN u analyzovaných bank, který vyčísluje celkové procentuální náklady na půjčku. Pro srovnání jsem ukázal, za jakých podmínek klienti peníze půjčují své bance a naopak. Průměrný ukazatel RPSN vyšel 16,76% ve prospěch bank. Naopak klienti půjčují své peníze bankám za úrok v rozmezí 0,55 – 1,9 % .

Výběr osobního účtu není pro klienta jednoduchou záležitostí. Velmi záleží na osobních zvyklostech klienta, na jeho gramotnosti v oblasti výpočetní techniky a ochotě učit se novým věcem a chuti reagovat na nové trendy v oblasti bankovníctví a využívání informací. Zároveň si musí současní i budoucí klienti uvědomit, že běžný účet v bance má sloužit jen pro správu běžných finančních prostředků. K zhodnocování volných finančních prostředků slouží speciální bankovní produkty. Při výběru osobního účtu dále velmi záleží na dobrých referencích, dostupné možnosti výběru peněz z bankomatu, přístupu k informacím a další. Na základě zpracované analýzy konstatuji, že výběr osobního účtu není

v žádném případě jednoduchá záležitost.

Velmi pozitivním výsledkem zpracované analýzy je možnost ovlivnění výše poplatku za využívání běžného účtu ze strany klienta.

Bez osobního účtu se v současné době dá obejít jen stěží. A proto výběr osobního účtu musí klient pečlivě zvážit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje:

- [1] BOSÁK, Matěj . *Ochrana držitelů elektronických platebních prostředků*. [s.l.], 2008. 61 s. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity.
- [2] *Ceed: Elektronické bankovníctví* [online]. [cit. 2011-51-8]. Dostupný z WWW: <http://www.ceed.cz/bankovnictvi/778elektronicke_bankovnictvi.htm/>.
- [3] *Ceed: Charakteristické rysy služeb* [online]. [cit.2011-6-18]. Dostupný z WWW: <http://www.ceed.cz/bankovnictvi/778elektronicke_bankovnictvi.htm/>.
- [4] *Ceed: Služby elektronického bankovníctví* [online]. [cit.2011-4-7]. Dostupný z WWW: <http://www.ceed.cz/bankovnictvi/780sluzby_elektronickeho_bankovnictvi.htm/>.
- [5] *Ceed: Vývoj elektronického bankovníctví* [online]. [cit.2011-4-6]. Dostupný z WWW: <http://www.ceed.cz/bankovnictvi/779vyvoj_elektronickeho_bankovnictvi.htm/>.
- [6] *Česká spořitelna: Profil české spořitelny* [online]. [cit. 2011-05-2]. Dostupný z WWW: <<http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413/>>.
- [7] DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. přeprac. a rozš. vyd. Praha : Linde, 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.
- [8] *Factum Invenio - tiskové zprávy* [online]. Factum invenio, 2011 [cit. 2011-03-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.factum.cz/tz259>>.
- [9] FIALOVÁ, Běla. *CashBack: jak se (ne)osvědčil*. *Idnes.cz* [online]. 2007 [cit. 2011-04-8]. Dostupný z WWW: <http://fincentrum.idnes.cz/cashback-jak-se-neosvedcil-d0i-/bank.asp?c=A070105_154902_fi_tema_fib>.
- [10] Je balíček služeb výhodný [online]. *Idnes.cz*, 2004 [cit. 2008-01-10]. Dostupný z WWW: <http://fincentrum.idnes.cz/je-balicek-sluzeb-vyhodny-0yv-/bank.asp?c=A040107_161845_viteze_zal>.
- [11] JOPEK, David. *Právní regulace bezhotovostního platebního styku. Právní rádce* [online]. 2007, roč. 15, č. 10 [cit. 2008-01-12], s. I-XII. Dostupný z WWW: <http://pravniradce.ihned.cz/2-22286300-F00000_d-ce>. ISSN ISSN 1210-481.
- [12] KALABIS, Zbyněk. *Bankovní služby v praxi*. 1. vyd. Brno : Computer Press, 2005. viii, 148 s. ISBN 80-2510-882-1.
- [13] *Komerční banka: Základní informace* [online]. [cit. 2011-05-3]. Dostupný z WWW:<<http://kb.cz/cs/o-bance/o-nas/zakladni-informace.shtml/>>.
- [14] KRÁL', Miloš. *BANKOVNICTVÍ A JEHO PRODUKTY*. Žilina : GEOG, 2009. 265 s. ISBN 978-80-89401-07-9.
- [15] KRÁL', Miloš. *Bankovníctví*. 5. upr. vyd. Zlín : Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2006. 216 s. ISBN 80-7318-442-7.

- [16] MÁČE, Miroslav. *Platební styk: klasický a elektronický*. 1. vyd. Praha : Grada, 2006. 220 s. ISBN 80-2471-725-5.
- [17] *mBank: O mBank* [online]. [cit. 2011-05-2]. Dostupný z WWW:<<http://www.mbank.cz/mbank/>>.
- [18] Mediafax. České banky loni za poplatky vybraly rekordních 38,3 miliardy korun. *Bankovní poplatky.com* [online]. 2011 [cit. 2011-05-01]. Dostupný z WWW:<<http://finexpert.e15.cz/ceske-banky-loni-za-poplatky-vybraly-rekordnich-383-miliardy-korun/>>.
- [19] NACHER, Patrik. *Žádná novinka, platíme nejvíce. Bankovní poplatky.com* [online]. 2011 [cit. 2011-03-06]. Dostupný z WWW:<<http://www.bankovnipoplatky.com/autorske-clanky/zadna-novinka-platimenejvice-1253/>>.
- [20] NACHER, Patrik. *Bankovní poplatky za rok 2007 – přes 35,6 miliard. Bankovní poplatky.com* [online]. 2011 [cit. 2008-03-12]. Dostupný z WWW:<<http://www.bankovnipoplatky.com/autorske-clanky/bankovni-poplatky-za-rok-2007—pres-356-miliard-4305/>>.
- [21] NACHER, Patrik. Poplatek za výběr na přepážce z vlastního účtu je nejabsurdnější. *Bankovní poplatky.com* [online]. 2011 [cit. 2011-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://bankovnipoplatky.com/poplatek-za-vyber-na-prepazce-z-vlastniho-uctu-je-nejabsurdnejsi—13753.html/>>.
- [22] *Slovenská sporitelňa: Profil banky* [online]. [cit. 2011-05-3]. Dostupný z WWW:<<http://www.slsp.sk/vsetko-o-banke/profil-banky/profil-banky.html/>>.
- [23] ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava, et al. *Bankovníctví I*. 4. aktualiz. vyd. Praha : Vysoká škola finanční a správní, 2005. 201 s. ISBN 80-86754-53-7.
- [24] *Tatra banka: O Tatra banke* [online]. [cit. 2011-05-4]. Dostupný z WWW:<<http://www.tatrabanka.sk/cms/page/sk/about.html/>>.
- [25] *UniCreditbank O banke* [online]. [cit. 2011-06-4]. Dostupný z WWW:<<http://www.unicreditbank.sk/page/sk/O-banke.html/>>.
- [26] *Wikipedie: Specifika* [online]. [cit.2011-6-18]. Dostupný z WWW:<http://cs.wikipedia.org/wiki/B%C4%9B%C5%BEEn%C3%BD_%C3%BA%C4%8Det/>.
- [27] *Zákon o platebním styku* [online]. Finance.cz, c2000-2008 [cit. 2011-05-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/bankovnictvi/zakony/o-platebnimstyku/>>. ISSN 1213-4325.
- [28] ŽÍDKOVÁ, Kateřina . *Analýza struktury a objemu bankovních poplatků*. [s.l.], 2008. 79 s. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

EB	Elektronické bankovníctví
GSM	Global System for Mobile communications
PIN	Personal Identification Number
RPSN	Roční procentní sazba nákladů
SIPO	Sdružené inkaso plateb obyvatelstva
SMS	Short Message Systems
SWIFT	Society for Worldwide Financial Telecommunication

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Graf výše ročních nákladů spojených s využíváním běžného účtu v Kč	45
Obr. 2 Graf srovnání výše měsíčního poplatku v letech 2008/2011 u vybraných ústavů...	48
Obr. 3 Graf výše RPSN vybraných finančních ústavů.....	50
Obr. 4 Graf úrokové sazby vkladů v %.....	50

SEZNAM TABULEK

Tab. č.1 Množství vybraných peněz na poplatcích 2005 – 2010.....	33
Tab. č.2 Přehled operací na účtu fiktivní klientky.....	38
Tab. č.3 Aplikace modelu fiktivní klientky: Česká spořitelna.....	39
Tab. č.4 Aplikace modelu fiktivní klientky: mBank.....	40
Tab. č.5 Aplikace modelu fiktivní klientky: Komerční banka.....	41
Tab. č.6 Aplikace modelu fiktivní klientky: Slovenská spořitelňa.....	42
Tab. č.7 Aplikace modelu fiktivní klientky: Tatra Banka.....	43
Tab. č.8 Aplikace modelu fiktivní klientky: Unikredit bank.....	44